

Ασκήσεις γραμματικής

▪ ΑΣΚΗΣΗ 1

Εκφώνηση

Να συμπληρώσετε τα κενά με τον σωστό τύπο του επιθέτου που βρίσκεται στην παρένθεση:

- α) Καὶ οὐ(κακοήθης) ἀλλ'(εὐήθης) διὰ τὸ μήπω τεθεωρηκέναι πολλὰς πονηρίας, καὶ εὐπίστοι διὰ τὸ μήπω πολλὰ ἐξηπατῆσθαι, καὶ εὐέλπιδές εἰσι.
- β) Εἰ γὰρ οἱ μὲν(βραδύς) οἱ δὲ(ταχύς), οὐδὲν διὰ τοῦτο δεῖ τοὺς μὲν πλεῖον τοὺς δ' ἔλαττον ἔχειν, ἀλλ' ἐν τοῖς γυμνικοῖς ἀγῶσιν ἢ τούτων διαφορὰ λαμβάνει τὴν τιμὴν.
- γ) Λίαν(βαθύς) τὰς φάλαγγας ποιούμεναι αἱ πόλεις κύκλωσιν τοῖς πολεμίοις παρέχοιεν.
- δ) Τῆς δὲ τοιαύτης ἡδονῆς(ταχύς) ἢ μεταβολή. καὶ ἐρωτικοὶ δ' οἱ νέοι.
- ε) Καὶ γὰρ ὄρᾱν στυγνὸς ἦν καὶ τῆ φωνῆ(τραχύς), ἐκόλαζέ τε ἰσχυρῶς, καὶ ὄργῃ ἐνίοτε, ὡς καὶ αὐτῷ μεταμέλειν ἔσθ' ὅτε.
- στ) Οὐ γὰρ ἀλλοτρίοις ὑμῖν χρωμένοις παραδείγμασιν, ἀλλ' οἰκείοις, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,(εὐδαίμων) ἔξεστι γενέσθαι.
- ζ) Καὶ τοὺς(σώφρων), ὅτι οὐκ ἄδικοι καὶ τοὺς(ἀπράγμων) διὰ τὸ αὐτό.

Λύση

α) Καὶ οὐ **κακοήθεις** (κακοήθης) ἀλλ' **εὐήθεις** (εὐήθης) διὰ τὸ μήπω τεθεωρηκέναι πολλὰς πονηρίας, καὶ εὐπίστοι διὰ τὸ μήπω πολλὰ ἐξηπατῆσθαι, καὶ εὐέλπιδές εἰσι·

β) Εἰ γὰρ οἱ μὲν **βραδεῖς** (βραδύς) οἱ δὲ **ταχεῖς** (ταχύς) οὐδὲν διὰ τοῦτο δεῖ τοὺς μὲν πλεῖον τοὺς δ' ἔλαττον ἔχειν, ἀλλ' ἐν τοῖς γυμνικοῖς ἀγῶσιν ἢ τούτων διαφορὰ λαμβάνει τὴν τιμὴν.

γ) Λίαν **βαθείας** (βαθύς) τὰς φάλαγγας ποιοῦμεν αἱ πόλεις κύκλωσιν τοῖς πολεμίοις παρέχοιεν.

δ) Τῆς δὲ τοιαύτης ἡδονῆς **ταχεῖα** (ταχύς) ἢ μεταβολή. καὶ ἐρωτικοὶ δ' οἱ νέοι·

ε) Καὶ γὰρ ὄργᾶν στυγνὸς ἦν καὶ τῇ φωνῇ **τραχύς** (τραχύς), ἐκόλαζέ τε ἰσχυρῶς, καὶ ὄργῃ ἐνίστε, ὡς καὶ αὐτῷ μεταμέλειν ἔσθ' ὅτε.

στ) Οὐ γὰρ ἀλλοτριόις ὑμῖν χρωμένοις παραδείγμασιν, ἀλλ' οἰκείοις, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, **εὐδαίμοσιν** (εὐδαίμων) ἔξεστι γενέσθαι.

ζ) Καὶ τοὺς **σώφρονας** (σώφρων), ὅτι οὐκ ἄδικοι· καὶ τοὺς **ἀπράγμονας** (ἀπράγμων) διὰ τὸ αὐτό.

▪ ΑΣΚΗΣΗ 2

Εκφώνηση

Να γράψετε τους παρακάτω τύπους στον άλλο αριθμό:

- τοῦ εὐθέος
- ταῖς ἀδάκρουσι
- τῶν διπελεκέων
- τῇ πάσῃ

- τὰ ἡμίσεα
- τοὺς ἰχθυόεντας
- τὴν ἑκουῖσαν
- τοῖς εὐέλπισι
- τὰς ἐλεήμονας
- τὸν εὐήθη

Λύση

- τοῦ εὐθέος → τῶν εὐθέων
- ταῖς ἀδάκρουσι → τῇ ἀδάκρουϊ
- τῶν διπελεκέων → τοῦ, τῆς διπελέκεος
- τῇ πάση → ταῖς πάσαις
- τὰ ἡμίσεα → τὸ ἥμισυ
- τοὺς ἰχθυόεντας → τὸν ἰχθυόεντα
- τὴν ἑκουῖσαν → τὰς ἑκούσας
- τοῖς εὐέλπισι → τῷ εὐέλπιδι
- τὰς ἐλεήμονας → τὴν ἐλεήμονα
- τὸν εὐήθη → τοὺς εὐήθεις

▪ ΑΣΚΗΣΗ 3

Εκφώνηση

άσκησης

Να γράψετε τις πτώσεις που ζητούνται στα παρακάτω επίθετα:

	γενική ενικού αρσενικού γένους	δοτική πληθυντικού του ουδετέρου γένους
--	--------------------------------	---

γλυκὺς		
	αιτιατική ενικού του θηλυκού γένους	γενική πληθυντικού του αρσενικού γένους
δασὺς		
	κλητική ενικού του ουδέτερου γένους	αιτιατική πληθυντικού του αρσενικού γένους
πολύδακρυς		
	γενική ενικού αριθμού του αρσενικού γένους	αιτιατική πληθυντικού αριθμού του θηλυκού γένους
φιλόδακρυς		
	δοτική ενικού αριθμού του θηλυκού γένους	κλητική πληθυντικού αριθμού του ουδέτερου γένους
σύνοφρυς		
	κλητική ενικού αριθμού του αρσενικού γένους	αιτιατική πληθυντικού αριθμού του αρσενικού γένους
ἀστερόεις		

	δοτική ενικού αριθμού του ουδετέρου γένους	γενική πληθυντικού αριθμού του ουδετέρου γένους
εὐχαρις		
	δοτική ενικού αριθμού του θηλυκού γένους	αιτιατική πληθυντικού αριθμού του αρσενικού γένους
ἄρπαξ		
	δοτική ενικού αριθμού του αρσενικού γένους	κλητική πληθυντικού αριθμού του θηλυκού γένους
τάλας		
	αιτιατική ενικού αριθμού του αρσενικού γένους	ονομαστική του πληθυντικού αριθμού του ουδετέρου γένους
εὐσχίμων		
	δοτική του ενικού αριθμού του ουδετέρου γένους	γενική του πληθυντικού αριθμού του αρσενικού γένους
μεγαλόφρων		

	γενική ενικού αριθμού του θηλυκού γένους	δοτική πληθυντικού αριθμού του ουδέτερου γένους
ἐπιμελής		
	δοτική ενικού αριθμού του αρσενικού γένους	κλητική ενικού αριθμού του αρσενικού γένους
εὐώδης		

Λύση άσκησης

	γενική ενικού αρσενικού γένους	δοτική πληθυντικού του ουδέτερου γένους
γλυκὺς	τοῦ γλυκέος	τοῖς γλυκέσι
	αιτιατική ενικού του θηλυκού γένους	γενική πληθυντικού του αρσενικού γένους
δασὺς	τὴν δασεῖαν	τῶν δασέων
	κλητική ενικού του ουδέτερου γένους	αιτιατική πληθυντικού του αρσενικού γένους
πολύδακρυς	(ᾧ) πολὺδακρυ	τοὺς πολυδάκρυς
	γενική ενικού αριθμού του αρσενικού γένους	αιτιατική του πληθυντικού αριθμού

		του θηλυκού γένους
φιλόδακρυς	τοῦ φιλοδάκρυος	τὰς φιλοδάκρυς
	δοτική ενικού αριθμού του θηλυκού γένους	κλητική του πληθυντικού αριθμού του ουδετέρου γένους
σύνοφρυς	τῆ συνόφρυϊ	(ᾶ) συνόφρυα
	κλητική ενικού αριθμού του αρσενικού γένους	αιτιατική πληθυντικού αριθμού του αρσενικού γένους
ἀστερόεις	(ᾶ) ἀστερόεν	τοὺς ἀστερόεντας
	δοτική ενικού αριθμού του ουδετέρου γένους	γενική πληθυντικού αριθμού του ουδετέρου γένους
εὐχαρις	τῶ εὐχάριτι	τῶν εὐχαρίτων
	δοτική ενικού αριθμού του θηλυκού γένους	αιτιατική πληθυντικού αριθμού του αρσενικού γένους
ἄρπαξ	τῆ ἄρπαγι	τοὺς ἄρπαγας
	δοτική ενικού αριθμού του αρσενικού γένους	κλητική πληθυντικού αριθμού του θηλυκού

		γένους
τάλας	τῷ τάλανι	(ᾶ) τάλαιναι
	αιτιατική ενικού αριθμού του αρσενικού γένους	ονομαστική πληθυντικού αριθμού του ουδετέρου γένους
εὐσχήμεων	τὸν εὐσχήμεονα	τὰ εὐσχήμεονα
	δοτική ενικού αριθμού του ουδετέρου γένους	γενική πληθυντικού αριθμού του αρσενικού γένους
μεγαλόφρων	τῷ μεγαλόφρονι	τῶν μεγαλοφρόνων
	γενική ενικού αριθμού του θηλυκού γένους	δοτική πληθυντικού αριθμού του ουδετέρου γένους
ἐπιμελής	τῆς ἐπιμελοῦς	τοῖς ἐπιμελέσι
	δοτική ενικού αριθμού του αρσενικού γένους	κλητική ενικού αριθμού του αρσενικού γένους
εὐώδης	τῷ εὐώδει	(ᾶ) εὐῶδες

▪ ΑΣΚΗΣΗ 4

Εκφώνηση άσκησης

Στον παρακάτω διάλογο που αποτελεί απόσπασμα από το έργο του Πλάτωνα «Γοργίας» να εντοπίσετε τα τριτόκλιτα επίθετα και αφού τα αναγνωρίσετε γραμματικά, να τα μεταφέρετε στον άλλο αριθμό στην ίδια πτώση σε όλα τα γένη:

ΚΑΛ. Πῶς λέγεις;

ΣΩ. Ἐνα ἕκαστον λέγω αὐτὸν ἑαυτοῦ ἄρχοντα· ἢ τοῦτο μὲν οὐδὲν δεῖ, αὐτὸν ἑαυτοῦ ἄρχειν, τῶν δὲ ἄλλων;

ΚΑΛ. Πῶς ἑαυτοῦ ἄρχοντα λέγεις;

ΣΩ. Οὐδὲν ποικίλον ἀλλ' ὥσπερ οἱ πολλοί, σῶφρονα ὄντα καὶ ἐγκρατῆ αὐτὸν ἑαυτοῦ, τῶν ἡδονῶν καὶ ἐπιθυμιῶν ἄρχοντα τῶν ἐν ἑαυτῷ.

ΚΑΛ. Ὡς ἡδὺς εἶ· τοὺς ἡλιθίους λέγεις τοὺς σῶφρονας.

ΣΩ. Πῶς γὰρ [οὔ]; οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἂν γνοίῃ ὅτι οὐ τοῦτο λέγω.

ΚΑΛ. Πάνυ γε σφόδρα, ὦ Σώκρατες. ἐπεὶ πῶς ἂν εὐδαίμων γένοιτο ἄνθρωπος δουλεύων ὄτρωον;

Λύση άσκησης

ΚΑΛ. Πῶς λέγεις;

ΣΩ. Ἐνα ἕκαστον λέγω αὐτὸν ἑαυτοῦ ἄρχοντα· ἢ τοῦτο μὲν οὐδὲν δεῖ, αὐτὸν ἑαυτοῦ ἄρχειν, τῶν δὲ ἄλλων;

ΚΑΛ. Πῶς ἑαυτοῦ ἄρχοντα λέγεις;

ΣΩ. Οὐδὲν ποικίλον ἀλλ' ὥσπερ οἱ πολλοί, σῶφρονα ὄντα καὶ ἐγκρατῆ αὐτὸν ἑαυτοῦ, τῶν ἡδονῶν καὶ ἐπιθυμιῶν ἄρχοντα τῶν ἐν ἑαυτῷ.

ΚΑΛ. Ὡς ἡδὺς εἶ· τοὺς ἡλιθίους λέγεις τοὺς σῶφρονας.

ΣΩ. Πῶς γὰρ [οὔ]; οὐδείς ὅστις οὐκ ἂν γνοίῃ ὅτι οὐ τοῦτο λέγω.

ΚΑΛ. Πάνυ γε σφόδρα, ὦ Σώκρατες. ἐπεὶ πῶς ἂν εὐδαίμων γένοιτο ἄνθρωπος δουλεύων ὄτρωον;

• σώφρονα:

αιτιατική ενικού αριθμού του τριτόκλιτου επιθέτου «ὄ, ἢ
σώφρων, τὸ σῶφρον»

τούς, τὰς σώφρονας, τὰ σώφρονα

• ἐγκρατῆ:

αιτιατική ενικού αριθμού του τριτόκλιτου επιθέτου «ὄ, ἢ
ἐγκρατής, τὸ ἐγκρατές»

τούς, τὰς ἐγκρατεῖς, τὰ ἐγκρατῆ

• σώφρονας:

αιτιατική του πληθυντικού αριθμού του τριτόκλιτου
επιθέτου ὄ, ἢ σώφρων, τὸ σῶφρον

τόν, τὴν σώφρονα, τὸ σῶφρον

• ἡδύς: ονομαστική ενικού αριθμού του τριτόκλιτου επιθέτου

ὄ ἡδύς, ἢ ἡδεῖα, τὸ ἡδὺ

οἱ ἡδεῖς, αἱ ἡδεῖαι, τὰ ἡδέα

• εὐδαίμων:

ονομαστική ενικού αριθμού του τριτόκλιτου επιθέτου ὄ, ἢ
εὐδαίμων, τὸ εὐδαιμον

οἱ, αἱ εὐδαίμονες, τὰ εὐδαίμονα